

teknologier er verdiladete, men ikke at vi domineres av disse verdiene.

**Relativisme (vitenskapelig):** Ideen om at hva som er korrekt, avhenger av paradigme/kultur/gruppe, og at det ikke finnes noen nøytral standard for å vurdere én gruppes syn som bedre enn en annens.

**Relativitetsteori:** Teori om forholdet mellom rom, tid og masse når hastigheten nærmer seg lyshastigheten.

**Relevans:** Et argument er relevant i den grad argumentet – hvis det skulle være riktig – taler for eller mot påstanden det retter seg mot.

**Replikerbarhet:** En vitenskapelig studie er replikerbar dersom man oppnår samme resultat om man utfører samme test på ny. At en studie er replikerbar, er et viktig mål på om resultatene er pålitelige.

**Samfunnsansvar:** Ettersom det ikke er mulig å kontrollere alle konsekvenser av teknologi gjennom lover, reguleringer og etiske normer, forventes teknologiprodusenter å ta ansvar for de effektene teknologiene har på samfunnet allerede når teknologien er under utvikling.

**Scientisme:** Et negativt ladet uttrykk ofte brukt om overdreven tillit til og ydmykhet overfor (natur-)vitenskapene eller (natur-)vitenskapelige forklaringer.

**Skadeprinsippet:** Et prinsipp som sier at vi kan begrense en persons handlingsfrihet kun for å hindre skade på andre.

**Skråplansargument:** En påstand om at en hendelse som i seg selv er av mindre betydning, forårsaker en kjede av hendelser som til slutt ender i en negativ konsekvens. Et eksempel er argumentet

mot å tillate at befruktede egg velges bort basert på muligheten for alvorlig sykdom, fordi det vil føre til at vi også tillater at befruktede egg velges bort basert på øyenfarge.

**Sosioteknisk nettverk:** Nettverket som oppstår mellom forskjellige økonomiske og sosiale aktører rundt et produkt eller en tjeneste. Biler omgis for eksempel av et sosioteknisk nettverk av veier, selskaper som driver vedlikehold, utrykningspoliti, lover og reguleringer, skatter og avgifter, kjøreskoler og mer.

**Standpunkt epistemologi:** Synet at ens sosiale posisjon påvirker hvilke aspekter av virkeligheten en har tilgang til, og at særlig marginaliserte grupper kan ha epistemologiske fordeler når det gjelder bestemte forhold.

**Statusbasert rettighetsteori:** En teori som begrunner at vi har grunnleggende rettigheter i kraft av å være vesener med visse evner som avkrever respekt.

**Stråmannsargument:** Argument mot en stråmann, det vil si en karikert, mindre rimelig eller mer kontroversiell versjon av motpartens synspunkt.

**Teleologi:** Lære som forklarer prosesser ved å vise til målet prosessene utvikler seg mot, og som de dermed realiserer.

**Teknologibevissthet:** Erkjennelse av og hensyntagende til at teknologier har en tosidighet og en verdiladethet som gjør at kontrollen av dem sjelden er fullstendig.

**Teknologiens tosidighet:** Teknologier åpner ofte opp for muligheter til kunnskaper og handling, men samtidig innebærer de en risiko for negative konsekvenser. Beslektet med dette er det at om vi skal benytte oss av de mulighetene teknologiene innebærer, så må vi forholde oss til de «krav» og begrensinger i hvordan